

Országgyűlés Hivatala

irómanyszám: X/10324

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ
Fidesz - Magyar Polgári Szövetség
Képviselőcsoportja

Érkezett: 2009 AUG 03.

Kérdés

Dr. Szili Katalin
az Országgyűlés Elnöke részére

Tisztelt Elnök Asszony!

„Szabályozatlan tervellenőrzés” címmel a Házszabály 91. §-a alapján kérdést kívánok benyújtani Varga István nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszterhez. A kérdésre a választ írásban kérem.

Tisztelt Miniszter Úr!

A Békés Megyei Önkormányzat az elmúlt időszakban jelentős fejlesztések megvalósításába fogott, és továbbiak indításáról is határozott. A fejlesztésekhez kapcsolódó építési beruházások előkészítése, építészeti-műszaki tervezése során gyakran szembesülünk a jogszabályok által előírt, a kivitelezési tervek érvényességéhez, a kivitelezés megkezdéséhez szükséges tervellenőrzési tevékenység ellentmondásaival, annak a beruházás idő- és költségigényét növelő voltával. Levelemben a gyakorlat során szerzett tapasztalatainkról, aggályainkról kívánom Önt tájékoztatni.

A kivitelezési tervek tervellenőrzésének intézménye 2006. május 1-i hatállyal került bevezetésre az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LVIII. törvényt módosító 2006. évi L. törvény által. A tervellenőrzés részletes szabályait az építőipari kivitelezési tevékenységről, az építési naplóról és a kivitelezési dokumentáció tartalmáról szóló 290/2007. (X.31.) Korm. rendelet állapította meg 2008. január 1-i hatállyal.

A szabályozás kezdetben csak az építmények egy viszonylag szűk körére, bizonyos szempontból különleges megítélés alá tartozó építményekre (tömegtartózkodásra szolgáló építmények, tönkremeneteléből adódóan katasztrófát, súlyos káreseményt előidéző építmények, honvédelmi, katonai célú építmények) terjesztette ki a tervellenőrzési kötelezettséget. Később azonban e kötelezettség kiterjesztésre került a nemzetgazdasági szempontból kiemelt ügy tárgyát képező építményekre, és a közbeszerzésekről szóló törvény (Kbt.) hatálya alá tartozó építményekre is. Ez utóbbi, vagyis a Kbt. hatálya alá tartozó építményekre történő kiterjesztésnek az lett a következménye, hogy már a 15 millió forint értékhatárt elérő építési beruházások is a tervellenőrzési kötelezettség alá tartoznak, ugyanis az építésügyi előírások szerint valamennyi a Kbt. alá tartozó építmény esetében kötelező részletes, minden szakágra kiterjedő kivitelezési tervet készíteni. A különleges megítélés alá tartozó építmények esetében indokolt lehet a biztonságra való fokozott törekvés, a tervellenőrzési kötelezettség körébe tartozó építmények körének olyan széleskörű bővítése azonban, mint amelyet a Kbt. hatálya alá tartozó valamennyi építményre történő kiterjesztés jelent, véleményem szerint teljességgel indokolatlan.

Megítélésem szerint a tervellenőrzési tevékenységet végzőknek az építési folyamat más résztvevőitől független szereplőknek kell lenniük. A tervellenőrzés jelenlegi formájának függetlensége azonban véleményem szerint kérdéses. Az azonos tevékenységet - tervezési tevékenység - folytató, versenyben álló piaci szereplők, egymást ellenőrzik. A piaci érdekek torzíthatják a tervellenőrzés eredeti célját, könnyen válhat a tervezők között a piacszerzés eszközévé, vagy elvtelen megalkuvást eredményezhet. A jogi szabályozás tartalmaz összeférhetlenségi szabályokat, de csak az adott építési és tervezési

tevékenység vonatkozásában. A tervellenőr, mint tervező, és az építési tevékenység más szereplői korábbi vagy jövőbeni tervezési, tervellenőrzési, kivitelezési munkák során elkerülhetetlenül üzleti kapcsolatba kerültek vagy kerülnek egymással. Ez olyan érdek-összefonódást, érzékeny viszonyt jelenthet, amely a függetlenséget alapvetően befolyásolja, illetve megkérdőjelezi. A gyakorlatban az összeférhetlenségi szabályok érvényesülésének ellenőrzése szinte lehetetlen.

A kivitelezés megkezdéséhez szükséges tervellenőri nyilatkozat kiadását a tervellenőr megtagadhatja, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a szakmai és jogszabályi követelmények nem teljesülnek. Ez olyan jogosítvány, amely kvázi hatósági jogkörrel ruház fel egy a piaci versenyben részt vevő gazdasági szereplőt. A kivitelezést „megtiltó” tervellenőri véleménnyel szemben nincs „jogorvoslati” lehetőség.

A tervellenőrzés gyakran konfliktushoz vezet a tervező és a tervellenőr között, a jogszabályi és szakmai kérdések eltérő megítélése miatt. Az eltérő véleményekben való egyetértésre jutás nem kontrollált, a vitás esetek kezelésének nincs sem szabályozott, sem kialakult mechanizmusa. Az építettség számára ez a helyzet egyáltalán nem megnyugtató, hiszen a tervellenőri vélemény érvényesítése gyakran jelentős építési költségnövekedést eredményez.

A szakmai követelmények és a jogszabályi előírások értelmezése, megítélése esetenként nem egyszerű feladat. Nem kétségszűre vonva a tervezők szakmai hozzáértését, de kérdéses, hogy kellőképpen igazolja-e a tervellenőri jogosultsággal rendelkező tervező ilyen irányú felkészültségét az, hogy a sokat vitatott, sokszor, sokak által megkérdőjelezett kamarai eljárásban vezető tervezői címet kért és kapott. Ismereteim szerint nem egységes a tervellenőri szakmagyakorlási jogosultság megállapításának kamarai gyakorlata. Az építész kamara esetében a vezető tervezői címhez automatikusan, külön eljárás nélkül „jár” a tervellenőri szakmagyakorlási jogosultság, a mérnöki kamaránál tervellenőri jogosultságot megállapító eljárást vezettek be.

Bizonytalan a tervellenőri felelősség, annak mibenléte, anyagi kártérítési vagy büntetőjogi vonzata, a tervező és a tervellenőr közötti felelősség-megosztás kérdése.

A tervellenőri tevékenység hatósági felügyelete nincs kellően szabályozva, az összeférhetlenségi szabályok teljesülését nem ellenőrzi hatóság.

A tervellenőrök száma kevés, jelenleg Békés megyében az épületek tervezése körébe tartozó legfontosabb szakágakban, a mérnöki kamara által vezetett névjegyzék szerint összesen 5 fő végezhet ilyen tevékenységet (tartószerkezeti szakág 2 fő, épületgépész szakág: 2 fő, villamosmérnöki szakág: 1 fő). A tervezők nem szívesen vállalnak tervellenőri szerepet, ezért nem törekednek a jogosultság megszerzésére. A kevés tervellenőr miatt nincs versenyhelyzet. A tervellenőrzés díja jelentős - a mérnöki kamara által ajánlott díj a kivitelezési terv készítése díjának 15-20 %-a.

Az építési, használati, környezeti biztonsághoz, az építési-műszaki tervek, építési beruházások minőségéhez nem csak építettség, de társadalmi érdek is fűződik. E fontos érdek érvényesülése érdekében véleményem szerint is meg kell teremteni a szükséges feltételeket. A tervellenőrzési tevékenység jelenlegi formáját, gyakorlatát és szabályozását azonban nem találom kellően átgondoltnak és kellően differenciáltnak. E viszonylag új intézmény működése során gyarapodó széles körű gyakorlati tapasztalatok figyelembevételével indokoltnak tartom annak újragondolását, ehhez kívántam hozzájárulni levelemben leírtakkal.

Budapest, 2009. július 31.

Tisztelettel:

Domokos László

Fidesz - Magyar Polgári Szövetség